

Innst. 252 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:61 S (2013–2014)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Lise Christoffersen, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli og Magne Rommetveit om at bompenger også kan benyttes til nødvendige, eksterne beredskapstiltak (endring av veglova § 27)

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om endring av veglova § 27, slik at bompenger også kan benyttes til nødvendige beredskapstiltak i forbindelse med prosjektet.»

Det vises til dokumentet for nærmere begrunnelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli, Magne Rommetveit og Eirin Sund, fra Høyre, Torill Eidsheim, lederen Linda C. Hofstad Helleland, Nils Aage Jegstad og Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Ingebjørg Amanda Godskesen, Åse Michælsen og Roy Steffensen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Fredrik Grøvan, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nord-

ås, og fra Venstre, Abid Q. Raja, viser til representantforslaget fra stortingsrepresentantene Lise Christoffersen, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli og Magne Rommetveit om at bompenger også kan benyttes til nødvendige, eksterne beredskapstiltak – Endring i veglova § 27, jf. Dokument 8:61 S (2013–2014), og videre til vedlagte uttalelse, datert 21. mai 2014, fra Samferdselsdepartementet v/statsråden i saken.

Komiteen viser til svaret fra statsråden der det presiseres at etter veglova § 27 kan bompenger benyttes til alle tiltak som vegloven gir hjemmel for, dvs: planlegging, bygging, utbedring, vedlikehold og drift av veg, samt investeringer i kollektivinfrastruktur. Videre skriver statsråden at ved bygging av infrastruktur – herunder tunnel – finansieres beredskapsutstyr også til brannvesenet på lik linje som finansiering av hele prosjektet. Bompenger kan brukes til slike formål dersom prosjektet er et bompengefinansiert prosjekt.

Komiteen viser videre til at for tunneler som er ferdig bygget og i drift, er dagens ordning slik at finansiering av reparasjoner og ev. ytterligere beredskapsutstyr til brannvesenet betales av tunneleier, og at det er brann- og eksplosjonsvernloven som regulerer hvem som har ansvar for de ulike tekniske og organisatoriske tiltak for brannteknisk sikring av vegtunneler.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at etter at Høyre/Fremskrittspartiet-regjeringen overtok, har den foretatt en styrking av innsatsen når det gjelder tunnelsikkerhet. Bevilgningen til tunnelsikkerhet er økt med betydelige beløp siden forrige regjering, og arbeidet med å styrke sikkerheten i landets tunneler vil fortsette.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har igangsatt et stort reformarbeid med bompengesektoren. Det arbeides eksempelvis med endringer når det gjelder organisering og antall bompengeselskap, takst- og rabattstrukturer samt rentebelastning på bompengegjeld. Disse medlemmer viser til at ordninger som forslagsstillerne tar til orde for, eventuelt vurderes i forbindelse med det pågående reformarbeidet med bompengesektoren, men vil fremheve at bompenger først og fremst må gå til faktisk bygging av vei og at bruk ut over dette skal ha en særlig god begrunnelse. Disse medlemmer vil påpeke at beredskap ikke kan anses å være en naturlig oppgave å dekke via brukerfinansiering, som bompenger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Venstre mener det bør presiseres i veglova § 27 at beredskapsutstyr til brannvesenet kan finansieres ved bompenger dersom prosjektet er bompengefinansiert. For tunneler som er ferdig bygget og i drift, mener disse medlemmer at beredskapen må styrkes i ulykkesutsatte tunneler. Disse medlemmer ber statsråden komme til Stortinget med en plan for forsterket brannberedskap i disse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til svaret fra statsråden der det presiseres at etter veglova § 27 kan bompenger benyttes til beredskapsutstyr også til brannvesenet på lik linje som finansiering av hele prosjektet. Disse medlemmer vil i den sammenheng vise til at statsråden gjennom media har polemisert med at Arbeiderpartiet ønsker å bryte loven fordi partiet har pekt på behovet for å bedre sikkerheten og beredskapen i Oslofjordtunnelen, gjennom blant annet anskaffelse av en brannbil med økt slukkekapasitet og tre evakueringspakker, ved å benytte noe av bompengene som innkreves på strekningen.

Disse medlemmer har videre merket seg at statsråden i sitt brev presiserer at det for tunneler som er ferdig bygget og i drift, er dagens ordning slik at finansiering av reparasjoner og ev. ytterligere beredskapsutstyr til brannvesenet betales av tunneleier og reguleres gjennom brann- og eksplosjonsvernloven.

Som tidligere påpekt, vil disse medlemmer vise til Arbeiderpartiets forslag om behov for en endring i lovverket, aktualisert etter at erfaringene fra ulike initiativ til å bedre sikkerheten og beredskapen i Oslofjordtunnelen ikke har gitt noen løsning. I dette konkrete tilfellet, anskaffelse av en brannbil med økt

slukkekapasitet og tre evakueringspakker. Årsakene til dette er mange, men ulikt lov- og regelverk, samt kryssende ansvarsforhold og etatsinteresser, synes å være noe av grunnen til at man hittil ikke har funnet gode løsninger.

Disse medlemmer ønsker derfor å opprettholde sitt forslag, men med en ytterligere presisering om at for tunneler som er ferdig bygget og i drift, og som fortsatt har bompengeinnkreving, kan bompenger benyttes til beredskapsmessige nødvendige oppgraderinger – herunder eksterne beredskapstiltak.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om endring av veglova § 27, slik at bompenger også kan benyttes til nødvendige beredskapstiltak i forbindelse med prosjektet. Stortinget ber om at bompenger også kan benyttes til beredskapsmessige nødvendige oppgraderinger (herunder eksterne beredskapstiltak) for vegprosjekt som er ferdig bygget og i drift, men som fortsatt har bompengeinnkreving.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om endring av veglova § 27, slik at bompenger også kan benyttes til nødvendige beredskapstiltak i forbindelse med prosjektet. Stortinget ber om at bompenger også kan benyttes til beredskapsmessige nødvendige oppgraderinger (herunder eksterne beredskapstiltak) for vegprosjekt som er ferdig bygget og i drift, men som fortsatt har bompengeinnkreving.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:61 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Lise Christoffersen, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli og Magne Rommetveit om at bompenger også kan benyttes til nødvendige, eksterne beredskapstiltak (endring av veglova § 27) – vedlegges protokollen.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 10. juni 2014

Linda C. Hofstad Helleland

leder

Janne Sjelmo Nordås

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 21. mai 2014**

Dokument 8:61 S (2013–2014) representantforslag fra stortingsrepresentantene Lise Christoffersen, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli og Magne Rommetveit om at bompenger også kan benyttes til nødvendige, eksterne beredskapstiltak - Endring av veglova § 27

Jeg viser til Dok 8:61 S (2013-2014) fra stortingsrepresentantene Lise Christoffersen, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli og Magne Rommetveit om at bompenger også kan benyttes til nødvendige, eksterne beredskapstiltak - endring av veglova § 27.

Forslaget tar i realiteten opp to problemstillinger – muligheten til å bruke bompenger til kjøp av brannbil, og behovet for ytterligere brannberedskap i Oslofjordtunnelen. Jeg synes det er bra at tematikken tas opp i Stortinget selv om flertallet i forrige Storting og regjering har vært skeptiske til slike justeringer.

Regjeringen har allerede iverksatt en del arbeid og prosjekt som skal reformere bompengesektoren samt øke satsingen på tunnelsikkerhet. Forslagene som fremmes i representantforslaget er dermed allerede til vurdering og bearbeiding.

Jeg er opptatt av å styrke sikkerheten i landets tunneler. Denne regjeringen har derfor i 2014-budsjettet økt bevilgningene til tunnelsikkerhet med mange hundre millioner kroner utover den forrige regjeringens budsjettforslag. Dette arbeidet vil vi fortsette med, og det vil bidra til økt sikkerhet i landets tunneler.

For å avklare forventet beredskapsnivå i tunneler er det nylig utarbeidet en rapport om "Tilskudd til brannberedskap" av en arbeidsgruppe som besto av representanter fra Statens vegvesen, DSB og brannvesenet. Formålet var blant annet å skaffe til veie en veiledning om aktuelt utstyr for beredskapen og vurdere om det var behov for endringer i regelverk eller praksis. Her ble blant annet kompetansegivende tiltak trukket frem som et viktig bidrag fra Statens vegvesen. Jeg har fått opplyst at rapporten brukes aktivt som et faglig grunnlag for DSBs og Statens vegvesens arbeid.

Justisdepartementet vurderer i disse dager en rapport fra en arbeidsgruppe som har sett nærmere på brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk. Denne rapporten vil også ligge til grunn for de vurderinger jeg gjør vedrørende endringer i eksisterende lovverk.

Samtidig med dette er regjeringen i gang med en gjennomgang av bompengepolitikken. Vi vil gjøre endringer i organisering og antall bompengeselskap, rabattstrukturer, rentebelastning på bompengegjeld, m.m. I dette arbeidet vil det også bli vurdert hvorvidt bompenger i spesielle tilfeller vil kunne dekke utgifter til innkjøp av brannbil for å styrke sikkerheten i spesielt ulykkesutsatte tunneler.

La meg samtidig gi en kort gjennomgang av lovverket og praksisen slik den har vært over lengre tid. Etter vegloven § 27 kan bompenger benyttes til alle tiltak som vegloven gir hjemmel for, dvs. planlegging, bygging, utbedring, vedlikehold og drift av veg, samt investeringer i kollektivinfrastruktur. Bompenger kan også benyttes til drift av kollektivtransport i by.

Ved bygging av infrastruktur – herunder tunnel – finansieres beredskapsutstyr også til brannvesenet på lik linje som finansiering av hele prosjektet. Dette betyr at også bompenger kan brukes til slike formål dersom prosjektet er et bompengefinansiert prosjekt.

For tunneler som er ferdig bygget og i drift er dagens ordning slik at finansiering av reparasjoner og evt. ytterligere beredskapsutstyr til brannvesenet, betales av tunneleier. Det er brann- og eksplosjonsvernloven som regulerer hvem som har ansvar for de ulike tekniske og organisatoriske tiltak for brannteknisk sikring av vegtunneler. Lovens § 14 annet ledd gir Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) myndighet til å pålegge tunneleier å etablere en egen brann- og ulykkesberedskap eller bekoste og vedlikeholde en nødvendig oppgradering av det kommunale brannvesen. I de tilfeller Statens vegvesen og kommunen har ulikt syn på hvor stort bidraget skal være, skal dette avgjøres av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og baseres på en risikovurdering fra brannvesenet og en uttalelse fra Statens vegvesen. Dette betyr at bompenger i driftsfasen ikke kan brukes til å finansiere ytterligere beredskapsutstyr for brannvesenet.

Representantene viser i sitt forslag til Oslofjordtunnelen som et konkret eksempel.

Saken i Oslofjordtunnelen gjelder derfor først og fremst et spørsmål om hvilke beredskapstiltak som er nødvendig å etablere. Med gjeldende system ligger dette i siste instans under DSB å avgjøre. I 2012 behandlet DSB en anmodning fra Søndre Follo brannvesen om å gi Statens vegvesen som vegeier et pålegg om å bekoste en oppgradering av beredskapen iht. brann- og eksplosjonsvernloven § 14 annet ledd.

DSB fant ikke at lovens vilkår var oppfylt og avviste anmodningen etter en vurdering av tunnelens sikkerhetstiltak sammenholdt med de samlede ressursene i Søndre Follo brannvesen og omliggende brann- og redningstjenester. Samferdselsdepartementet har etter regjeringsskiftet vært i kontakt med DSB om saken, og DSB har ikke endret oppfatning om dette spørsmålet. Den lokale brannberedskapen er bl.a. vurdert ut fra trafikkmengden. Under forrige regjering ble bomtakstsystemet i tunnelen lagt om blant annet for å bidra til lav trafikkvekst. Statens vegve-

sen og Samferdselsdepartementet vil likevel ha trafikkutviklingen i Oslofjordtunnelen under oppsikt. Dersom trafikkveksten i Oslofjordtunnelen skulle bli betydelig høyere enn tidligere forutsatt, vil jeg be de berørte partene se på saken på nytt. Det er også grunn til å minne om at tunnelsikkerhetsforskriften (forskrift av 15. mai 2007 nr. 517) gjelder for Oslofjordtunnelen, og her er blant annet Vegdirektoratet pålagt å ha en grundig inspeksjon av tunnelen minimum hvert 6. år.